

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Mgr. Bc. Filip Čabrádek**

Název práce: Hudba a nacionalismus na příkladu Marka Perkoviće Thompsona v Chorvatsku. Praha, 2024. 108 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, Katedra ruských a východoevropských studií.

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Ondřej Žíla, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Filip Čabrádek se ve svém diplomním projektu věnoval analýze vztahu hudby a nacionalismu na příkladu rozboru textů předního chorvatského zpěváka Marka Perkoviće Thompsona, který se v Chorvatsku v 90. letech 20. století proslavil svojí nacionalisticky rámovanou tvorbou. Na základě svého empirického materiálu v podobě korpusu jeho písňových textů a sekundární literatury analyzoval užití jazykových prostředků a výrazů v jednotlivých písních. Jeho cílem bylo nejen zasadit Thompsonovu tvorbu do kontextu politického a společenského vývoje Chorvatska v éře Tudjmana do roku 2013, kdy Chorvatsko vstupuje do Evropské unie, ale i reflektovat Thompsonův vliv v usměrňování chorvatského nacionalismu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autor ve svém projektu zkoumá především otázku, která témata zpěvák ve své tvorbě akcentoval. Využitá metoda diskurzivní analýzy zkoumala, za jakých okolností může hudba napomoci, resp. se stát nástrojem, šíření nacionalismu. Diplomní projekt je v českém akademickém prostředí bezesporu originální, a to tím, že prostřednictvím interpretace a rozboru odkazů, symboliky a jazykových obrátů vypovídá o charakteru politiky, společnosti a všeprostupujícího nacionalismu během budování moderního nezávislého Chorvatska. Struktura práce je logická, jednotlivé kapitoly spolu dobře komunikují a projekt má koherentní charakter.

Teoreticky se práce opírá o poznatky ze studia nacionalismu a jeho propojení s hudbou a politikou. Ústřední metodou je diskurzivně-historický přístup, který ve svém výzkumu rozvíjela Ruth Wodak.

Vlastní diskurzivně-historická analýza Thompsonových textů je provedena velmi obsáhle a poctivě. Diplomant v ní detekuje a srozumitelně nastiňuje zpěvákovo ústřední ideologické a myšlenkové zázemí, zachycuje postupný vývoj v jeho názorech a postojích a poukazuje na proměny, ale i stagnaci či repetitivnost témat zachycených v jeho umělecké činnosti. Ve výsledku tak vcelku přesvědčivě vykresluje Thompsona jako (ultra)konzervativní osobnost, nacionalistu, který akcentuje klíčová témata spjatá s odkazy do historie, obzvláště pak do otázky, co předcházelo válečnému dění v 90. letech 20. století. Současně však poukazuje, jak Thompsonovu tvorbu ovlivnily ideové a ideologické pozice prosazované pravicovými patrioty, chorvatskou diasporou, ale i katolickým klérem.

Ve výkladu vývoje nacionalismu v Chorvatsku postrádám, jak jej autor definuje a v čem je (byl) jiný od nacionalismů prosazovaných jinými etno-nacionálními elitami v Jugoslávii. Přestože diplomant odkazuje na klasiky (B. Anderson), nereflektuje ve své práci další a aktuálnější autory, kteří chorvatský nacionalismus zkoumali (Mylonas, Malešević).

Ve finální verzi mi chybí kritičtější diskuse použité literatury, která by doložila intenzitu, s jakou byla pravicová – „tudjmanovská“ a levicová – „postkomunistická“ chorvatská společnost polarizována. Přestože se diplomant seznámil s vcelku širokou paletou autorů, nedokázal s jejich postoji a stanovisky ve své analýze plastičtěji a komplexněji pracovat. Ve svém historickém výkladu postupuje deskriptivně, pracuje se zásadními vědeckými texty české a anglofonní proveniencí (Šesták, Mosković, Rychlík, Woodward, Hayden, Denich, aj.) a veskrze správně popisuje postupnou eskalaci situace na počátku 90. let 20. století. Na druhou stranu se mu ale nepodařilo vlastní text traktovat a strukturovat úderněji a zacílit na zásadní aspekty vývoje, které silně rezonují v Thompsonově tvorbě.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Stylistika finální verze diplomního projektu je na průměrné úrovni. Místy se diplomant nechává unést rozličnými klišé či vatovými obraty („krutý režim“, „kruté války“). Finální redakce textu neodstranila určitá stylistická pochybení (např. „ekonomické problémy přes konec války narůstaly“ (s. 27)), opakování úplně stejných vět či vět se stejným obsahovým sdělením, absence sloves ve větě („V případě Chorvatska nacionalismus usilující o samostatnost a nezávislost země vymezující se zejména vůči Srbům a jejich snahám ovládat území považované historicky za chorvatské“ (s. 2)), či chybějící interpunkci. Chorvatsko se „nepotýkalo“ (s. 4) s poloprezidentskou a autoritářskou vládou, ale naopak si jí kvůli špatně nastavenému volebnímu zákonu určilo v prvních pluralitních volbách.

Text by měl mít sevřenější a ucelenější charakter, mnohá tvrzení se v dílčích kapitolách řetězovitě vrací, či jsou jen nepatrně rozvíjena.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly:

Seznámil jsem se s výsledky kontroly Turnitin. Práce splňuje požadavek na originalitu práce (22 %).

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Nejzásadnější kritický argument mám k absenci analytičtějšího přístupu v práci. Čabrádek v textu postupuje svědomitě, je zřejmé, že k tématu načel objemné množství literatury a shromáždil dostatek primárních zdrojů. Nepodařilo se mu však vtisknout své práci analytičtější rozměr, ve svém výkladu postupuje deskriptivně, nerozebírá Thompsonův odkaz a dopad v chorvatské společnosti, ani otázku, jak se Thompsonova hudba propjala (a propisuje) do chorvatské společnosti a jak je dění v Chorvatsku v posledních třech dekáдах naopak percipováno v Thompsonově tvorbě. Na základě čtení Čabrádkova opusu si tak kladu otázku, zdali Thompson skrze své texty setrvale brání svůj neměnný světonázor a celožitovní pohled anebo se jeho stanoviska a postoje výrazněji měnily a případně proč? Jak lze na základě analýzy Thompsonových textů nacionalismus, který prosazoval, definovat? V neposlední řadě mne chybí komparace Čabrádkových zjištění se závěry výzkumů jiných autorů (Baker, Daniel). Jak jeho zjištění komunikují s argumentací Baker či Daniela?

Poctivost, svědomitost a píle, se kterými Čabrádek nastudoval a zpracoval svůj výklad, se nepřetavily do analytičtější vyznívajícího textu. Z projektu není úplně zřejmé, jak diplomantova zjištění rezonovala/byla ve střetu s použitou odbornou literaturou, co ve svém výzkumu diplomant přináší nového z hlediska propojení výzkumu nacionalismu a hudby. Závěr by měl obsahovat kritickou diskusi, namísto toho jsou pouze sumarizovány klíčové aspekty jeho umělecké tvorby.

6. SPOLUPRÁCE S VEDOUČÍM PRÁCE (komunikace s vedoucím práce, schopnost reflektovat připomínky, posun od původního záměru apod.)

Diplomní projekt kolegy Čabrádka vznikl v délce téměř dvou let. Během této doby diplomant odevzdal vícero pracovních verzí jednotlivých kapitol, pravidelně konzultoval postup své práce a reflektoval mé kritické připomínky a komentáře. Výsledkem je tak text, který se v mnoha ohledech posunul od původních črt odevzdávaných před více než rokem.

7. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLÍŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Nakolik se postoje post-tudjmanovské vlády lišily v interpretaci války v Chorvatsku jako války vlastenecké od stanovisek a přístupů Tudjmanovy vlády?

Liší se chorvatský nacionalismus, a případně jak a v čem, od srbského, slovinského či bosňáckého nacionalismu?

Jak je s termínem „jugokomunismus“ nakládáno v dnešním Chorvatsku?

V jakých dalších oblastech se propisuje Tudjmanův odkaz v dnešní chorvatské politice a společnosti?

8. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Diplomní projekt Filipa Čabrádka považuji za poctivě zpracovaný počín, kterému chybí analytičtější rozměr. Z těchto důvodů hodnotím jako velmi dobře – C.

Datum: 28.8.2024

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.